

De Bijbel spreekt voor zich (deel 1)

Thomas Manton

— uitgave van: —

De Tabernakel
preken met verwachting

Eerder uitgegeven preken van jaargang 28

1. Het verlangen van alle volken John Flavel
2. Het geneesmiddel tegen moedeloosheid:
geloof in Jezus Christus William Bridge
3. De Bijbel spreekt voor zich (deel 1) Thomas Manton

Jaargang 28 – nummer 3 – februari 2026

Toelichting foto omslag:

Een werelds leven brengt ons naar de ondergang, net als de rijke man in de gelijkenis. De arme Lazarus had geen stand op te houden, maar werd bij zijn dood door de engelen gedragen in de hemel. De cover van deze preek contrasteert de rijke en de arme, in zijn levensomstandigheden. Hun einde zal echter onthullen hoe het werkelijk ligt bij God.

Bronvermelding:

Works Manton, Volume 17, pag. 353.
Sermons upon Luke XVI, 30-31.

De preek is vertaald onder verantwoordelijkheid van Stichting De Tabernakel.
De pdf en de originele Engelse tekst zijn te vinden op de website:
www.tabernakel.nl

Vormgeving en druk: Drukkerij AMV, Lunteren

De Bijbel spreekt voor zich (deel 1)

En hij zeide: Neen, vader Abraham, maar zo iemand van de doden tot hen heenging, zij zouden zich bekeren. Doch Abraham zeide tot hem: Indien zij Mozes en de profeten niet horen, zo zullen zij ook, al ware het, dat er iemand uit de doden opstond, zich niet laten gezeggen

(Luk. 16:30-31).

De vraag wordt wel gesteld of de hierboven genoemde teksten afkomstig zijn uit een gelijkenis of dat het een historisch verhaal betreft. Het is echter duidelijk dat het een gelijkenis moet zijn, omdat er anders wel veel tegenstrijdige zaken in voor zouden komen. In vers 23 wordt er bijvoorbeeld gezegd dat de rijke man met lichaam en ziel in de hel was: ‘...toen hij in de hel zijn ogen ophief, zijnde in de pijn...’. En het zou veronderstellen dat er liefde gevonden wordt in de hel, alsook zorg voor de bekering van anderen. Het is dus een gelijkenis en geen geschiedkundig verhaal.

De strekking van deze gelijkenis leert ons drie lessen. Ten eerste wordt aangetoond dat arme, maar godzalige mensen, gezegend worden, terwijl rijken die zich onbarmhartig opstellen, de eeuwige pijn moeten ondergaan. In de hel verlangt de rijke man dat zijn tong verkoeld zou worden met een druppel water, terwijl hij in zijn eerdere leven Lazarus zelfs de kruimpjes van zijn tafel misgunde. Ten tweede, de toestand waarin de verdoemden zich bevinden, is onomkeerbaar: ‘...tussen ons en u is een grote kloof gevestigd, zodat zij, die van hier tot u willen overgaan, niet zouden kunnen, noch ook die daar zijn, van daar tot ons overkomen’ (Luk. 16:26). En, ten derde, het onderwijs vanuit de heilige Schrift geeft als enige middel de richting aan waardoor aan deze pijnigingen ontkomen kan worden.

Dat laatste wordt duidelijk uit een gesprek tussen de rijke man en Abraham. De rijke man beweert dat, als iemand van de doden naar het huis van zijn vader zou gaan om zijn vijf broers te waarschuwen, zij zich zouden bekeren. In de gelijkenissen van Christus worden vaak onze gedachten weerspiegeld. Van nature hebben we er een afkeer

van dat God de tegenwoordige tijd, de alledaagse wereld, gebruikt om ons tot Zich terug te brengen. Wij geven de voorkeur aan bovenna-tuurlijke middelen in de veronderstelling dat we ons daardoor zouden bekeren en geloven. Maar Abraham, of, liever gezegd, Christus, Die de gelijkenis vertelde, denkt daar anders over: 'Indien zij Mozes en de profeten niet horen, zo zullen zij ook, al ware het, dat er iemand uit de doden opstond, zich niet laten gezeggen' (Luk. 16:31).

Met 'Mozes en de profeten' wordt hier de hele Schrift bedoeld, zowel het Oude als het Nieuwe Testament. Ze worden hier genoemd omdat er in Jezus' tijd gewerkt werd aan het schrijven ervan en de Joden ze leerden kennen. Dit geldt ook voor de rest, de boeken die later geschreven werden en dezelfde waarheden in zich hebben.

Hieruit kunnen we dus leren dat het Woord van God een veel krachtiger middel is om ons tot bekering te bewegen, dan wanneer iemand uit de doden zou opstaan. Er zijn twee bewijzen om dit te onderbouwen, die we nu nader zullen bezien.

Laten we eerst veronderstellen dat, als iemand uit de dood zou opstaan, het inderdaad een krachtiger middel zou zijn om mensen tot berouw en bekering tot God te bewegen dan het Evangelie zelf¹. In dat geval zou hij een leer moeten brengen die een sterkere uitwerking heeft dan het Evangelie. Of hij zou betere, meer overtuigende argumenten voor berouw en bekering aan moeten kunnen voeren. Een derde mogelijkheid is dat hij de waarheid met veel meer zekerheid zou kunnen aantonen. Of hij zou uit zichzelf zijn woorden meer kracht moeten kunnen bijzetten en over meer genade moeten beschikken en die gebruiken dan doorgaans door het Woord gebeurt.

Een van de bovengenoemde dingen moet waar zijn, anders is de veronderstelling zinloos en waardeloos. Daarom gaan we nu de vier mogelijkheden elk apart bezien en aantonen dat het Woord van God

1 Manton gaat hier eerst uitwerken wat mogelijk zou pleiten vóór het inschakelen van iemand die uit de dood is opgestaan. Later in de preek gaat hij aanvoeren wat daartegen pleit.

superieur is en een veel geschikter instrument om op de harten van mensen in te werken dan welk ander middel ook.

Ten eerste, hij zou een leer moeten brengen die een sterkere uitwerking heeft dan het Evangelie. Maar dat is onmogelijk. Iemand die uit de dood op zou staan, zij het een engel of een mens, kan zo'n leer niet brengen. In de Schrift vinden we immers voldoende aanwijzingen voor de weg naar de ware gelukzaligheid. We hebben daar niet alleen een uitdrukkelijk getuigenis van, maar er zijn ook overduidelijke argumenten voor te vinden in het Woord, die onderbouwd worden door onze zintuigelijke ervaringen.

Het uitdrukkelijk getuigenis, waarvoor alle christenen moeten buigen, wordt door Paulus opgetekend als hij aan Timotheüs schrijft: 'Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot weerlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is; opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaakt toegerust' (2 Tim. 3:16,17). Iedereen die grondig toegerust is, vindt in de Schrift absoluut genoeg om mensen tot God te leiden en zich in Hem te verheugen. Er ontbreekt niets aan de leer. Het Woord staat vol met vermaningen, oproepen tot bekering en overtuigingen, geeft richtlijnen en onderwijst in alles wat betrekking heeft op de plichten van de mens.

Er zijn ook goede argumenten om aan te tonen dat het Woord de weg naar de ware gelukzaligheid wijst, en dat we daar geen getuigenis voor nodig hebben van iemand die uit de dood opstaat. God is een bekwaam Leraar van goddelijke zaken en we mogen veronderstellen dat Hij gewillig is Zijn schepselen daarin te onderwijzen. Het zou godslastering zijn om dat te loochenen. Dus nemen we voor een vaststaand feit aan, net als alle christenen, dat de Schrift het Woord van God is, waarin alles te vinden is wat tot onze zaligheid dient. De rust van de doden hoeft dan ook niet verstoord te worden om onder hen een geschikte boodschapper te vinden die ons moet uitnodigen om tot God terug te keren. Wie kan ons de weg tot de zaligheid beter onderwijzen dan de gezegende God? 'Heere, Gij zijt gezegend, leer

mij Uw inzettingen' (Ps. 119:12). Wie is er gewilliger dan God om de mens te laten zien wat goed is? 'Gij zijt goed en goedgeoede; leer mij Uw inzettingen' (Ps. 119:68).

Als de mens erin zou slagen volmaakte kennis te verkrijgen, is er nog steeds geen reden voor jaloezie bij God, zoals de duivel ons wel bedrieglijk voorspiegelde: 'Maar God weet, dat ten dage als gij daarvan eet, zo zullen uw ogen geopend worden; en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad' (Gen. 3:5). Hoe zou Gods geluk verminderd kunnen worden door onze volmaaktheid? God, vol van goedheid en liefde voor de mensheid, gaf ons overvloedige aanwijzingen waardoor we Hem kunnen zien en leren kennen. Hij gaf ons Zijn eigen Zoon. Jezus verscheen in menselijke gedaante als Boodschapper van God. Zou God Zichzelf meer kunnen en willen openbaren aan iemand die uit de dood opstond of aan een engel, dan aan Zijn eigen Zoon? Of zou zo iemand beter of meer kunnen zien, voelen en horen dan wat God aan Christus bekendgemaakt heeft? Of een grotere liefde voor de mensheid hebben dan de Heere, Wiens schepselen zij zijn? Absoluut niet! 'Hij heeft u bekendgemaakt, o mens, wat goed is' (Mi. 6:8). Blijf daarbij en u hebt genoeg.

Het bewijs voor dit alles wordt in de Schrift zelf gegeven: 'Want de zaligmakende genade van God is verschenen aan alle mensen en onderwijst ons, dat wij, de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig, en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld' (Tit. 2:11,12). Met de genade van God wordt het Evangelie bedoeld, wat ons leert dat we matig, rechtvaardig en godzalig moeten leven. Als ons leven er zo uitziet, scheppen we vreugde in God en leven op een goede manier samen met anderen. En dat alles bij elkaar is genoeg. De middelen om dat te bereiken zijn in ruime mate aanwezig, zoveel als ons hart maar zou kunnen wensen. Daarom zou iemand die uit de dood opstaat, hetzelfde moeten prediken. Maar dat zou onnodig en overbodig zijn. Of hij zou juist tegenovergestelde zaken moeten verkondigen, maar hoe zouden we dat kunnen geloven? We zijn daar immers al voor gewaarschuwd: 'Doch al ware het ook, dat wij, of een engel uit de

hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt' (Gal. 1:8).

Of, ten tweede, iemand die uit de dood opstaat zou betere en meer overtuigende argumenten voor berouw en bekering aan moeten voeren dan die in het Evangelie te vinden zijn. Maar ook dat is onmogelijk. Het Evangelie is 'de wijsheid Gods' (1 Kor. 1:24). God kent het slot dat er op het hart van de mens zit en Hij weet ook welke soort sleutels daarop passen. Hij heeft het hart van de mens zelf gemaakt en er de rijkdommen van Zijn wijsheid en genade in gelegd. Vervolgens laat Hij ons kennismaken met geheimenissvolle leerstellingen, horen we vreselijke bedreigingen en ook hele zoete beloften. Allemaal krachtige verzekeringen van de dood en vleeswording van de Zoon van God, naar het voorbeeld van Christus. Ze wijzen ons met zekerheid de goede richting aan en moedigen ons aan op die weg te gaan. Uit welke steenrots is de mens gehouwen als dit alles geen invloed op hem heeft? Wat zou God dan moeten doen? Voorzien in een betere hemel of een hetere hel? Een andere Zoon geven om voor ons te sterven? Of hebben we een krachtiger en moedgevender voorbeeld nodig dan dat van Jezus Christus?

Hoe komt het toch dat de zondaar zich nooit gewonnen geeft, hoe lieflijk de beloften ook klinken? Wat is er nog meer nodig voor hem om aangeraakt te worden? Moet God nog lieflijker spelen op de fluit van het Evangelie? Is de prijs die Hij betaald heeft door Zichzelf en Christus te geven, te gering om zijn hart te winnen? Of moet God hem soms nog veel zwaardere donderslagen laten horen dan de verschrikkingen van de eeuwige duisternis? Ziet hij degene die hem de bodemloze afgrond voorhoudt, of de worm die nooit sterft en het vuur dat nooit uitgeblust wordt, alleen maar als een armzalige vogelverschrikker? Hoe komt het dat de zondaar geen vin verroert? Is de Schrift een dode letter? Moet het Evangelie krachtiger gemaakt worden door een levende stem?

God heeft voorzien in apostelen en profeten om de Schriften voor ons op te tekenen, in herders en leraars om ze uit te leggen en toe

te passen. 'En Hij heeft gegeven sommigen tot apostelen, en sommigen tot profeten, en sommigen tot evangelisten, en sommigen tot herders en leraars' (Ef. 4:11). Zij waren net zo bezorgd over u als wij zijn. Van hen weten we dat ze geloofwaardig zijn vanwege hun trouw in andere zaken. Zij hadden dezelfde verzoeken, gevoelens en noden als wij. Zij waren mensen met wie we veel vertrouwelijker kunnen omgaan en met minder angst dan met iemand die uit de dood zou opstaan.

Of veronderstelt u dat iemand die uit de dood is opgestaan, met meer ervaring en kennis kan spreken en dus ook met meer invoe-lingsvermogen? Maar die ervaring hebben Gods boodschappers ook. Ze kunnen zeggen dat zij u dingen verkondigen die ze zelf gezien, gehoord en persoonlijk ervaren hebben. Zij hebben de geest van overtuiging in zich voelen branden. Zij hebben troost in hun leven ontvangen en de verandering in hun hart gevoeld.

Wat kan een boodschapper uit de hel u nog meer vertellen dan wat u al duizenden keren hebt gehoord? Zou hij moeten zeggen dat iedereen moet sterven? Dat kunt u met uw eigen ogen zien! Moet hij u verkondigen dat na het sterven direct het oordeel volgt? Dat beweert u al te geloven! Moet hij u ervan overtuigen dat de kwellingen van de hel vreselijk en onverdraaglijk zijn? Dat heeft God u al keer op keer verteld! 'Indien wij het getuigenis van mensen aannemen, het getuigenis van God is meerder' (1 Joh. 5:9). Moet hij prediken dat u berouw moet hebben en u moet bekeren? Dat is iets dat elke dag al in uw oren geklonken heeft! Al deze dingen zijn u reeds meer dan bekend en u hebt ze honderden malen gehoord. U weet dit alles al veel beter dan dat u de verschrikking van een geestverschijning nodig zou hebben of een waarschuwing van iemand die uit de dood zou opstaan.

De derde mogelijkheid is dat iemand die uit de dood zou opstaan, de waarheid met veel meer zekerheid aan zou kunnen tonen. Maar die waarheid is ons allang aan het verstand gebracht en ze wordt keer op keer en op allerlei waarneembare manieren bevestigd. We hoeven

er op geen enkele wijze aan te twijfelen. De Heilige Schrift heeft zoveel overtuigingskracht in zich, dat het een uitgemaakte zaak is voor het menselijke geweten dat de waarheid, via het Woord, van God komt. Alles wat uit de hand van God voortkomt, laat zien dat Hij er de auteur van is. Al Gods werken dragen Zijn handtekening en stempel, leesbaar en zichtbaar voor elke aandachtige toeschouwer. 'Want Zijn onzienlijke dingen worden, van de schepping van de wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijn eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn' (Rom. 1:20). 'De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt het werk van Zijn handen' (Ps. 19:2). Alles, tot aan de grassprietjes toe, laat zien wie God is.

Maar bovenal openbaart Hij zich in Zijn Woord: 'Want Gij hebt vanwege Uw ganse Naam Uw Woord groot gemaakt (Ps. 138:2). Het Woord draagt het zegel van God Zelf. Zijn waarheid, wijsheid, goedheid en heiligheid worden erin geopenbaard en resoneren met de wijsheid en waarheid die wij in ons hebben, naar de mate wij daarover beschikken.

In Zijn Woord openbaart God de weg waardoor Hij ons met Zichzelf wil verzoenen. Dat is een volmaakte verzoening, die ons ook doet streven naar zedelijke volmaaktheid en die ver uitstijgt boven alles wat een mens kan aanbevelen. In deze zalfpot is geen enkele dode vlieg te vinden.² Alles is er zuiver en heilig, puur zonder enige vermenging met iets anders. Er is niets dat zo goed past bij wat een mens nodig heeft om ons volmaakt te laten genieten van datgene waar we van nature allemaal naar streven.

Gods Woord heeft een majesteitelijke stijl, maar de verhalen erin zijn eenvoudig en oprecht. Datgene wat de Bijbel leert is boven alles verheven en niets spreekt elkaar tegen. De profetieën erin zijn zeker en vast, de voorschriften zuiver en oprecht, de beloften stromen

² Een verwijzing naar Prediker 10:1, *'Een dode vlieg doet de zalf van de apotheker stinken en opwellen; alsoo een weinig dwaasheid een man, die kostbaar is van wijsheid en van eer'*

over van liefde en heerlijke beloningen worden in het vooruitzicht gesteld. Al deze dingen zijn wezenlijke kenmerken en bewijzen van de goddelijke autoriteit van de Schrift. Het geeft haar wonderbaarlijke macht en kracht om het geweten van de mens aan te spreken en binnen te komen. 'Maar wij hebben verworpen de bedekselen van de schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het Woord van God vervalsende, maar door openbaring van de waarheid onszelf aangenaam makende bij alle gewetens van de mensen, in de tegenwoordigheid van God' (2 Kor. 4:2).

Het bewijs van de waarheid van Gods Woord ligt in het Woord zelf, door de apostelen gepredikt of opgeschreven. Hun stem voegde er niets aan toe en hun schrijven deed er niets van af. Als iemand een boek schrijft, zal dat aantonen welke bekwaamheden hij heeft en hoeveel kennis van zaken. Zou dan een boek waarvan God de Auteur is, niets over de Schrijver openbaar maken? Dat is een ongegronde gedachte. Mensen die meesters zijn in schrijven of schilderen herkent men aan hun stijl. De Schrift staat vast en is niet afhankelijk van de goedkeuring of gunst van mensen.

Als al het voorgaande waar is – en dat is het – dan krijgen we meer zekerheid uit het Woord dan dat we zouden krijgen van een boodschapper die uit de dood zou opstaan, of zelfs van een stem uit de hemel. Het Woord draagt immers het stempel van God, zodat we niet verder hoeven te zoeken. 'En deze stem hebben wij gehoord, toen zij van de hemel gebracht is geweest, toen wij met Hem op de heilige berg waren. En wij hebben het profetische woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlicht, en de morgenster opgaat in uw harten' (2 Petr. 1:18,19). De apostelen hadden geen sterkere bevestiging kunnen ontvangen dan die stem uit de hemel: 'Deze is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb' (Matt. 17:5). Maar toch zegt Petrus, die deze stem heeft horen klinken, dat we in vergelijking daarmee een nog grotere zekerheid en nog sterkere bewijzen hebben uit en door het geschreven Woord. Niets of niemand kan daarmee vergeleken worden, ook niet iemand die uit de dood zou opstaan.

De waarheid van het Woord wordt ook op allerlei waarneembare manieren bevestigd. We worden zeker zo gemakkelijk overtuigd van iets als onze zintuigen daarbij betrokken worden, als dat we een visioen ontvangen of dat er iemand verschijnt uit de dood.

Zo zijn er de heilige getuigen. 'En alzo worden de verborgen dingen van zijn hart openbaar; en alzo, vallende op zijn aangezicht, zal hij God aanbidden, en verkondigen, dat God waarlijk onder u is' (1 Kor. 14:25). 'Waarin zij zich vreemd houden, als gij niet meeloopt tot dezelfde uitgieting der overdadigheid, en u lasteren' (1 Petr. 4:4). Is het niet veel wonderlijker een levend mens te zien die zichzelf verloochent voor de toekomstige dingen, terwijl hij nog midden in het gewone leven staat, dan een verhaal te horen van een dode?

Dan zijn er de martelaren, die de waarheid voortdurend bevestigd hebben met verlies van alles wat hun dierbaar was. 'En zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lam, en door het woord van hun getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad tot de dood toe' (Openb. 12:11). En ja, het is mogelijk dat iemand het martelaarschap ondergaat voor een valse godsdienst en zijn lichaam tegen beter weten in opoffert voor de verkeerde zaak. Maar bewijst het bestaan van vals geld juist niet de waarde van echt goud? Martelaren voor de zaak van de duivel zijn er niet zoveel geweest en evenmin hebben ze hetzelfde karakter en dezelfde eigenschappen laten zien als de heilige martelaren voor God. Geen van hen was zo heilig, zo wijs of zo zachtmoedig als de overwinnaars die aan Gods waarheid hebben vastgehouden door het bloed van het Lam en het woord van hun getuigenis. En de martelaren voor de waarheid van Gods Woord kwamen uit allerlei rangen en standen, hun levensomstandigheden waren allemaal anders, ze hadden allemaal verschillende kwaliteiten. Het ging om jonge en oude mensen, mannen en vrouwen, geleerd en ongeleerd.

Verder zijn er de innerlijk overtuigingen van de kinderen van God. Zij ervaren een kracht in het Woord die hen verzekert, verandert en vertroost. Hun hart wordt erdoor versterkt en zij kunnen getuigen

van wat zij horen, voelen en smaken, evengoed als iemand die uit de dood zou opstaan. God heeft dit alles in hun hart gelegd. 'Ik zal Mijn wetten in hun verstand geven, en in hun harten zal Ik die inschrijven' (Hebr. 8:10). 'Daar gij openbaar zijt geworden, dat gij een brief van Christus zijt, en door onze dienst bereid, die geschreven is niet met inkt, maar door de Geest van de levende God, niet in stenen tafelen, maar in vleses tafelen van het hart' (2 Kor. 3:3). De waarheid is in het hart van Gods kinderen afgedrukt met leesbare letters. Ze zijn levende kopieën van datgene wat in de Schrift, het origineel, geopenbaard is.

Zij die deze innerlijke overtuigingen missen, hebben een heimelijke angst voor de kracht van het Woord. 'Want een ieder die kwaad doet, haat het licht, en komt tot het licht niet, opdat zijn werken niet bestraft worden' (Joh. 3:20). Ze komen niet tot het licht, omdat ze bang zijn voor de majesteit van God die uitstraalt van de Schrift. Zulke mensen durven de waarheid die de Bijbel bevat niet te overdenken en serieus te overwegen. Atheïsme ligt op de loer in hun hart, de zetel van hun begeerten: 'De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God' (Ps. 14:1). Ze betwijfelen het Woord en willen dat het niet waar is. Ze willen toegeven aan hun begeerten, die hen ongelovig maken, en zijn bang dat het Woord de vervulling van hun verlangens verbiedt. Achab haatte het om naar Micha te luisteren, omdat die onheil profeteerde. Een misdadiger wil zijn strafblad vernietigd hebben, evenals al de bewijzen die tegen hem getuigen.

Naast innerlijke overtuigingen zijn er ook zichtbare zaken die de kracht van het Woord bewijzen. Binnen dertig jaar werd het door de gehele, toenmalig bekende wereld verspreid, hoewel de inhoud ervan tegen onze menselijke natuur ingaat. Het vleit de zintuigen niet en streelt evenmin het vlees. Het spreekt niet van een glansrijk leven, genot of rijkdommen, maar zegt ons juist die dingen te verloochenen en moeilijkheden te verwachten. Het moedigt ons aan tegen de stroom in te roeien, af te zien van onze verlangens en aardse belangen te verloochenen. En de verspreiding van zo'n Evangelie kwam in een heel korte tijdsspanne tot stand door enkele vissers. Ze

droegen geen zwaarden, hadden geen bijzondere invloed, kennis of autoriteit waarop ze konden steunen en leefden in een wereld waarin de wetenschap en de kunsten op hun hoogtepunt waren.

Ten slotte zijn er ook vele waarneembare uitwerkingen van het Woord, zoals de vervulling van profetieën, de beloften en bedreigingen die waarheid worden en de verhoring van gebeden. Gods voorzienigheid is de bevestiging van de Schrift. Zijn Woord is een betrouwbaar register met vele onfeilbare aankondigingen waaruit we kunnen weten wat er op de hemelse agenda staat. We hebben niet iemand nodig die uit de dood terugkomt om ons de waarheid van het Woord te vertellen. Die wordt iedere dag al voor onze ogen bevestigd.

We noemden nog een vierde mogelijkheid dat, als iemand uit de dood zou opstaan, dat inderdaad een krachtiger middel zou zijn om mensen tot berouw en bekering tot God te bewegen dan het Evangelie zelf. Zo iemand zou dan uit zichzelf zijn woorden meer kracht moeten kunnen bijzetten en over meer genade moeten beschikken en die gebruiken dan doorgaans door het Woord gebeurt. God zou dan eerder van hun getuigenis gebruik maken dan van de Heilige Schrift.

Het staat vast dat mensen die eventueel uit de dood zouden opstaan, eindige schepselen zijn, ook al zijn ze uit dit leven gegaan en weer teruggekomen. Niets zal echter het hart van een mens kunnen bekeeren en veranderen dan alleen de oneindige kracht van God. Al de engelen in de hemel kunnen niet één zondaar uit zijn natuurstaat verlossen. We lezen dat één engel honderdvijfentachtig duizend mensen van het leger van Sanherib doodde (2 Kon. 19:35); maar alle engelen samen kunnen niet één ziel bekeren.

God kan niet tegen Zijn eigen Woord ingaan en het getuigenis van mensen die uit de dood zouden opstaan, eerder gebruiken dan het Evangelie. Niets zal mensen tot berouw en bekering leiden als de Heere niet Zelf Zijn genade instort in hun harten. De Joden geloofden dat Mozes en de profeten door God waren gezonden, wat bevestigd werd door opmerkelijke wonderen, waarover nog lang gesproken

werd. Maar uiteindelijk gaat het gaat alleen om de krachtige werking van God. Als Hij gebruik zou maken van mensen die uit de dood zouden opstaan, zou dat in strijd zijn met de manier van werken die Hij Zelf ingesteld heeft. Aan de door Hem ingestelde middelen heeft God een buitengewoon krachtige werking verleend, zoals aan het lezen van Zijn Woord (Hand. 8:32), het horen ervan (Mark. 4:24) en het onderzoeken van de Schriften (Hand. 17:11). Christus is gestorven om de middelen te heiligen (Ef. 5:26) en als we ooit ergens de kracht van Gods genade tegenkomen, is het in Zijn Woord.

We hebben tot nu toe besproken hoe, als iemand uit de dood zou opstaan, dat mogelijk een krachtiger middel zou zijn om mensen tot berouw en bekering tot God te bewegen dan het Evangelie zelf.

Laten we nu, in de tweede plaats, bezien wat daar tégen pleit.

1. Het is ons niet toegestaan naar iemand te horen die uit de dood is teruggekomen. Als we dat wel doen, gaan we rechtstreeks in tegen de grote Leraar van de kerk en minachten Hem. In het Oude Testament wordt er al gewaarschuwd tegen het raadplegen van de doden: 'Onder u zal niet gevonden worden, die zijn zoon of zijn dochter door het vuur doet doorgaan, die met waarzeggerijen omgaat, een wicheelaar, of die op vogelgeschrei acht geeft, of tovenaars. Of een bezweerder, die met bezwering omgaat, of die een waarzeggende geest vraagt, of een duivelskunstenaar, of die de doden vraagt. Want al wie dat doet, is voor de Heere een gruwel; en om deze gruwelen verdrijft hen de Heere, uw God, voor uw aangezicht, uit de bezitting (...) Want deze volken, die gij zult erven, horen naar wichelaars en waarzeggers; maar u aangaande, de Heere uw God, heeft u dat niet toegelaten. Een Profeet, uit het midden van u, uit uw broeders, als mij, zal u de Heere, uw God, verwekken; naar Hem zult gij horen' (Deut. 18:10-12, 14,15).

Als we dit soort dingen, waaronder het horen naar de doden, zouden doen, maken we de Bijbel belachelijk, alsof er verhalen in staan over kabouters en boemannen, waarmee we kinderen bang maken, of dat

we de dwaze bijgelovigheden van de heidenen aannemen, die de wereld in slavernij en angst gevangenhouden.

2. Het is geen betrouwbare manier. Hoe zouden we moeten geloven in iemand die uit de dood opstaat en zijn boodschap kunnen vertrouwen? Er zijn zó veel bedriegers! Satan kan zichzelf voordoen als een engel van licht. Welke zekerheid is er dat we niet misleid worden? Het is genade dat we zo'n vaste gids hebben: 'Doch al ware het ook, dat wij, of een engel uit de hemel u een Evangelie verkondigde, buiten hetgeen wij u verkondigd hebben, die zij vervloekt' (Gal. 1:8). We zullen nooit vrij zijn van boze listen.

3. Deze manier werkt niet zo goed als sommigen beweren. De grote Leraar van de kerk stond Zelf op uit de dood, wat door vijfhonderd getuigen bevestigd werd. Niets is geloofwaardiger dan dit, maar toch wilden de mensen het niet geloven en zich bekeren, net zomin als ze wilden geloven dat Lazarus, nadat hij vier dagen dood geweest was, weer was opgestaan.

4. Het is geen bekende manier, en ook om die reden niet geschikt om geloof te bouwen en mensen geleidelijk aan tot Gods doel te brengen, zoals het geschreven Woord dat wel kan. De Bijbel is altijd toegankelijk. We kunnen en mogen op elk moment en zonder enige angst daarin onze toevlucht zoeken. Echter, we moeten aannemen dat het slechts zelden gebeurt dat iemand uit de dood opstaat. Als dat vaker zou zijn, en uit zou groeien tot iets dat voortdurend gebeurt, zou het ook weer gewoon worden en op neer gekeken worden. Maar in het Woord van God mogen wij telkens opnieuw het raadsbesluit van God overdenken in onze meest ernstige en bedachtzame momenten, en door onderzoek leren wij de wil van God kennen. Zo groeit het geloof op een verstandige, weloverwogen manier. 'En dezen waren edeler, dan die te Thessalonica waren, als die het woord ontvingen met alle toegenegenheid, onderzoekende dagelijks de Schriften, of deze dingen alzo waren' (Hand. 17:11).

Uit al het voorgaande kunnen we verschillende lessen leren.

1. De mens is geneigd met God te onderhandelen over geloof en bekering, maar dan wel op voorwaarden door de mens bepaald: 'Indien Hij de Koning van Israël is, dat Hij nu afkome van het kruis, en wij zullen Hem geloven' (Matt. 27:42). 'Zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn?' (Ps. 78:19). 'Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg, dat deze stenen broden worden' (Matth. 4:3). Velen vragen om wonderen of nieuwe boodschappers, wat ervoor zorgt dat ze zoekers blijven zonder te vinden. Of ze willen een getuigenis uit de dood, een geest of een visioen, wat hen atheïsten maakt. Of ze verlangen naar een onfeilbare uitlegger die al hun vragen beantwoordt, wat hun een excuus zou geven om niet zelf het Woord te bestuderen en in gebed te gaan. Op dit soort dwaze manieren willen ze God voorschrijven hoe Hij Zijn gedachten aan de mensen zou moeten openbaren.

2. Er zijn veel meer argumenten die de menselijke bedenksels omtrent onze bekering ontcrachten dan dat ze dat zouden doen met de weg die God daarvoor heeft ingesteld. De mens kent zichzelf slecht. In de woestijn, op weg naar het beloofde land, werd Mozes geminacht door het volk Israël. Zij wilden dat God Zelf tot hen zou spreken, maar toen Hij donderde vanaf de berg, zeiden ze tot Mozes: 'Spreek gij met ons, en wij zullen horen; en dat God met ons niet spreke, opdat wij niet sterven!' (Ex. 20:19). Al Gods inzettingen zijn vol wijsheid. Als we dat zouden inzien en ons ernaar schikken, zouden we allemaal beter af zijn.

3. Door de Schrift te geven heeft God meer voor ons gedaan dan we ons kunnen voorstellen of voor onszelf zouden kunnen wensen. Hij heeft zoveel gedaan dat het ons elke verontschuldiging ontnemt. Als u voor eeuwig vergaat, is dat niet vanwege gebrek aan overtuigingskracht, maar vanwege uw gebrek aan wilskracht. Gods volledige Woord geeft u alles wat nodig is. Alleen de wet en de profeten gaan u niet helpen, wat u ook probeert. Iemand die uit de dood opstaat, gaat u niet overtuigen. Het is Gods genade dat u Zijn Woord hebt waaraan alles getoetst kan worden. Dat is de standaard en de maatstaf voor uw geloof. Het is u gegeven om aan de zwakheid van uw geheugen

tegemoet te komen en valse leringen te ontmaskeren. Het is pure genade dat wij het volmaakte Woord van God hebben ontvangen.

4. De mens is geneigd de zegeningen van het heden te verachten, door te verlangen naar een andere bedeling, zoals die van bovennatuurlijke openbaringen en wonderen. Maar het is alleen maar afleiding om andere middelen te wensen dan die God heeft gegeven. Zij die het Woord niet geloven, zullen dat ook niet doen als iemand uit de dood opstaat. Ook buitengewone middelen werken niet voor hen op wie de gegeven middelen geen effect hebben. Welke werkwijze God ook gebruikt, de mens is en blijft mens: 'Omdat zij in God niet geloofden, en op Zijn heil niet vertrouwden, daar Hij de wolken van boven gebod, en de deuren van de hemel opende; en regende op hen het Man om te eten, en gaf hun hemels koren' (Ps. 78:22-24). Er zullen altijd ongelovigen zijn; dat was toen zo en dat is nog steeds zo. Welk overtuigend bewijs er ook geleverd wordt, onze verdorvenheid is zo groot dat we Gods raad zullen verachten. De mens is altijd in opstand tegen de genademiddelen die God geeft. Het laat zien dat ons hart van nature boos en verkeerd is, anders zou Gods onderwijs het hart wel raken en aan het werk zetten.

5. Zij die de boodschap niet aanvaardden, zoeken steeds de confrontatie met de boodschapper. Omdat hun hart er niet ontvankelijk voor is, zullen ze keer op keer iets in de boodschap vinden wat volgens hen niet klopt. Er zijn meer dan genoeg middelen die ons tot geloof kunnen brengen, maar het is onze eigen zorgeloosheid en hardnekkigheid die ervoor zorgt dat we ons niet bekeren. 'Want Johannes is gekomen, noch etende, noch drinkende, en zij zeggen: Hij heeft de duivel. De Zoon des mensen is gekomen, etende en drinkende, en zij zeggen: Zie daar, een Mens, Die een vraat en wijnzuiper is, een Vriend van tollenaars en zondaars. Doch de Wijsheid is gerechtvaardigd geworden van Haar kinderen' (Matt. 11:18,19). Het hart vindt altijd wel een of andere uitvlucht.

6. We zijn goedgelovig ten aanzien van fabels, maar ongelovig tegenover onbetwistbare waarheden. Allerlei geesten en verschijningen

krijgen onze aandacht, terwijl het getuigenis van de Heilige Geest, Die door de Schriften tot ons spreekt, door ons slechts geringschat- tend wordt gewaardeerd.

Dit alles toont aan dat de Schriften gebruikt moeten worden tot bekering. Dat is onze belangrijkste opdracht in dit leven. Om aan die opdracht te voldoen, zullen we nu overdenken, ten eerste, wat beke- ring is, ten tweede, hoe de bekering door de Schrift in ons gewerkt wordt en, ten derde, hoe we de Bijbel kunnen gebruiken tot voort- gaande bekering.

Ten eerste: wat is bekering?³ Bij de bekering keren we ons met ons gehele hart af van de zonde en de satan om God te dienen in een nieuw leven. We keren ons af van de zonde omdat God die heeft ver- boden en richten ons op dat wat goed is, omdat God het heeft bevolen.

In Handelingen 8:22 staat: 'Bekeer u dan van deze uw boosheid', en in Hebrëen 6:1 worden we vermaand ons te bekeren 'van dode werken'. Ook satan wordt genoemd als degene van wie we ons moe- ten afkeren, omdat we van nature onder zijn macht liggen: 'Om hun ogen te openen, en hen te bekeren van de duisternis tot het licht, en van de macht van de satan tot God' (Hand 26:18).

We keren ons niet alleen van iets af, maar richten ons op ook andere zaken. In de allereerste plaats bekeren we ons tot God (Hand. 20:21). Daarmee erkennen we ook Zijn waarheid: 'of God hun te eniger tijd bekering gawe tot erkentenis der waarheid' (2 Tim. 2:25). We streven naar de vernieuwing en heiliging van het leven dat God voor ogen heeft: 'alzo ook wij in nieuwheid van het leven wandelen zouden' (Rom. 6:4) en 'Zo heeft dan God ook de heidenen de bekering gege- ven ten leven' (Hand. 11:18).

Er worden dus twee dingen van ons verwacht: ten eerste veroot- moedigen en vernederen we ons voor God met oprecht berouw over

³ Het tweede en derde punt worden uitgewerkt in de volgende preek.

onze zonden, wat wordt opgevolgd door de hervorming of verandering van ons leven. Die twee dingen vallen samen met het tweevoudige werk dat God aan onze ziel verricht, namelijk de afsterving en de levendmaking. We sterven af aan de zonde en staan op in een nieuw leven.

Het is dus nodig dat we ons afkeren van de zonde en ons wenden tot God en de dingen van God. Dat brengt twee verplichtingen met zich mee: belijdenis van zonde (afsterving) en het overgaan in een verbond met God (leven uit genade). Als we onze zonde belijden, een noodzaak tot bekering, leggen we alle verontschuldigungen, uitvluchten en excuses terzijde, nemen alle schuld op ons en geven God de eer. Als we overgaan in het nieuwe verbond met God stellen we ons onder de sterke verplichting tot gehoorzaamheid en bewaken nauwkeurig ons hart en onze levenswandel. Het ene gaat over reeds begane zonden, het andere over toekomstige zonden.

Laten we dieper ingaan op het eerste wat van ons verwacht wordt, namelijk dat we ons afkeren van de zonde. Om daartoe te komen is het nodig dat God met Zijn genade ons verstand verlicht. Ons hart zal daarop teer worden, en we verootmoedigen ons, wat tot uiting komt door gevoelens van vrees, schaamte, verdriet en uiteindelijk rechtvaardige toorn. We doen afstand van de zonde en de kracht ervan wordt gebroken. Elke keer opnieuw als we onze zonden zien en ons ervan afkeren, zullen deze gevoelens zich openbaren.

Vrees voert de rij aan. We beven vanwege de toorn van God en het toekomstige oordeel. Ons geweten beschuldigt ons en zegt dat we onder het vonnis van de verdoemenis liggen.

Schaamte beschouwt de zonde als schadelijk, vuil en zelfs beestachtig. We ervaren angst vanwege de rechtvaardige straf die volgt op de zonde en de vuilheid en dwaasheid ervan.

Verdriet ziet op Gods goedheid en de liefdeloosheid van de zonde. We treuren omdat we mogelijk Gods liefdevolle gunst aan het

verliezen zijn. Hij heeft ons gemaakt, onderhoudt ons dag aan dag en heeft Zijn Zoon voor de mensheid gegeven. Moeten we nu Zijn gunst kwijtraken?

Toorn wordt opgewekt door de onbetamelijkheid van de zonde. Als we beseffen hoe God ons geschapen heeft en dat wij door genade deelhebben aan Christus' verlossingswerk, wordt de rechtvaardige toorn over hoe ongepast de zonde is, steeds groter.

Kortom, er is vrees in ons leven omdat we beseffen dat zonde ons verdoemelijk maakt, we schamen ons omdat we weten dat ze ons verontreinigt, er is verdriet in ons hart omdat we in opstand gekomen zijn tegen God en we zijn op een rechtvaardige manier vertoorned omdat zonde in het geheel niet past bij onze voornemens, hoop en belangen. Door al deze dingen nemen we afstand van de zonde en wordt de kracht ervan dagelijks minder in ons. Laten we deze vier zaken – vrees, schaamte, verdriet en toorn – nu elk afzonderlijk bespreken.

Vrees voor de toorn van God is het eerste waardoor de ziel ontwaakt. Het oordeel van eeuwige pijn dat over onboetvaardige zondaars is afgekondigd, is aanleiding tot gevoelens van angst. Wat u hebt gedaan, is op zichzelf al waard dat u, gescheiden van de Heere, weggevoerd wordt met de duivel en zijn engelen en eeuwige kwellingen zult moeten lijden. Als de zondaar dat begint in te zien, en de angst om eeuwig verdoemd te worden hem aanvliegt, roept hij het uit: 'O, wat moet ik doen om de toekomstige toorn te ontvliden? Ik ben totaal verloren als God mij niet helpt'. Nogmaals, daarmee begint het werk in het hart van een zondaar. Het eerste wat we gaan ervaren als we ontdekken dat we zondig zijn, is de schuld die volgt op de zonde. En dat veroorzaakt vrees en ontzetting vanwege de toorn die daarop zal volgen. Het is zoals bij de hoorders die na de preek van Petrus vol schrik waren vanwege hun toestand: 'zij werden verslagen in het hart' (Hand. 2:37). Maar er is diepere overtuiging nodig om de dwaasheid en vuilheid van de zonde in te zien. Iemand die over zijn hele lichaam afschuwelijke puisten en zweren heeft, voelt eerst en

vooral de pijn ervan, hoewel hij ook de aanblik en de geur verafschuwt. Zo zullen ook wij eerst beven bij de gedachte aan de oordelen van God als gevolg van onze zonden, voordat we ons erover gaan schamen of er verdriet over krijgen. Als we ons berouw vernieuwen, komt dit erbij. Het is dan ook niet in strijd met de vrijheid van het Evangelie om gebruik te maken van dreigementen; wij zijn traag en hebben allerlei hulpmiddelen nodig.

Na de vrees volgt de schaamte. Als we dieper overtuigd raken van de afschuwelijkheid van de zonden die we begaan hebben, krijgen we een walging van onszelf: '...zij zullen een walging aan zichzelf hebben over de boosheden, die zij in al hun gruwelen gedaan hebben' (Ez. 6:9). 'Daarom verfoei ik mij, en ik heb berouw in stof en as' (Job 42:6). 'En ik zei: Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood, om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God; want onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven ons hoofd, en onze schuld is groot geworden tot aan de hemel' (Ezra 9:6). We zijn te beschaamd om God in de ogen te zien, omdat we op zo'n onwaardige wijze met Hem zijn omgegaan. Dit is wat het betekent om zonde te haten als zonde. Dan zijn we er niet alleen bang voor, maar schamen ons ook, omdat zonde ingaat tegen de geopenbaarde wil van God. Het gaat niet langer alleen om de ellende die zondigen met zich meebrengt, maar ook om het feit we er lijnrecht mee tegen de wil van God ingaan. Het is niet alleen het kwaad dat uit de zonde voortkomt, maar ook het kwaad dat in de zonde zelf is. Onze ziel is besmet, onze natuur verontreinigd, het beeld van God geschonden, we zijn een groot beest voor Hem geworden. 'Toen was ik onvernuftig, en wist niets; ik was een groot beest bij U' (Ps. 73:22). Hoe dwaas om ons van God af te keren, denkend dat er ook maar iets goeds kan voortkomen uit de zonde die God haat. Hoe dwaas om met onze bedreven zonde in te gaan tegen de redelijke natuur.

Er is niet langer alleen vrees voor de straf en schaamte over onze bedreven zonden, maar we worden nu ook vervuld met verdriet, als we bedenken hoe goed de Heere is en hoe liefdeloos wij zijn. 'Zij zullen Mij aanschouwen, Die zij doorstoken hebben, en zij zullen

over Hem rouwklagen' (Zach. 12:10) en veel treuren, omdat ze veel hebben liefgehad (Luk. 7:47). De zonde doet het meeste pijn als we zien dat we kwaad doen tegen God, Die nooit heeft nagelaten goed te doen en Zijn Zoon gegeven heeft om voor ons te sterven. Hoe gemakkelijk zou het voor Hem zijn om te ontnemen wat Hij ons eerst gegeven heeft. Hij heeft ons aan Hem verplicht door een menigte van weldaden: 'Ik heb kinderen groot gemaakt en verhoogd; maar zij hebben tegen Mij overtreden' (Jes. 1:2). 'Of veracht gij de rijkdom van Zijn goedertierenheid, en verdraagzaamheid, en lankmoedigheid, niet wetende, dat de goedertierenheid van God u tot bekering leidt?' (Rom. 2:4). En gebruiken we nu al die zegeningen als wapens van ongerechtigheid – ons voedsel, onze kleding, vrede en overvloed? Maar Zijn Zoon, Christus, gaat toch boven alles uit? Heeft iemand ooit zo gezondigd als ik?

De duivel heeft gezondigd, maar Christus is nooit voor hem gestorven, zoals Hij voor mij gedaan heeft. Judas heeft gezondigd, maar hij heeft geen vergeving ontvangen zoals ik. Achan heeft gezondigd, maar hij had niet het licht en de kennis van het Evangelie die ik heb. Zij allen leefden ook niet onder de genademiddelen die tot onze beschikking staan. Wij lijken al tevreden te zijn als we eens een zucht van droefheid en spijt slaken. Maar er is diep verdriet nodig en een actief, scherp berouw dat het hart scheurt (Joël 2:13), de ziel verootmoedigt (Lev. 16:29), en, met Petrus, bitter weent (Matt. 26:75). We gaan dat soort rouw bedrijven als we vervuld worden door het diepe gevoel van onze liefdeloosheid tegenover God.

De vrees, de schaamte en het verdriet leiden ten slotte ook tot een diepe, oprechte toorn over de schaamteloosheid van onze zonden. We beginnen de zonde te haten en strijden ertegen met alles wat in ons is. Deze toorn is een kostbaar vermogen van de ziel, waardoor we de zonde afzweren, omdat ze onmogelijk meer past bij onze nieuwe voornemens, belijdenis en hoop. 'Gij zult ze wegwerpen gelijk een maanstondig kleed, en tot elk van die zeggen: Henen uit!' (Jes. 30:22). In Hoséa lezen we: 'Efraïm! wat heb Ik meer met de afgoden te doen?' (Hos. 14:8). De ziel die net overtuigd is, zal zeggen: 'Wat

heb ik gedaan?' Daarna zal hij vragen: 'Wat moet ik doen?' om vervolgens te blijven vragen: 'Is er nog meer dat ik moet doen?' Als een christen werkelijk zou beseffen wie hij is en waar hij op hoopt, zouden deze vragen vaker bij hem opkomen. Bekering is niet alleen een middel om te stoppen met zondigen, maar ook om de zonde diep te haten.

